

Léto v Paříži

SARAH
MORGAN

Léto
v Paříži

ONE SUMMER IN PARIS

© 2019 by Sarah Morgan

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jana Pešková, 2020

Cover © Kreativní bojovníci s.r.o., 2020

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2020

ISBN 978-80-7642-862-1 (pdf)

SARAH MORGAN

Léto v Paříži

*Tuto knihu s láskou
a poděkováním věnuji
Susan Swinwoodové.*

*„Jediná skutečná objevná cesta
se neskládá z hledání nových území,
ale z nového pohledu na věc.“*

MARCEL PROUST

Grace

Ráno na svatého Valentýna se Grace Porterová probudila stále ještě šťastně vdaná, v blahé nevědomosti, že se to brzy změní.

Dole v kuchyni položila plátky syra na čerstvý chléb, který včera upekla, přidala do svačिनové krabičky ovoce a syrovou zeleninu a pak zkontrolovala seznam úkolů.

Položka číslo čtyři: *Připomenout Sophii, že nejsme večer doma.*

Vzhlédla. „Nezapomeň, že dnes jdeme s tátou na večeři. Ty máš jídlo v lednici.“

Její dcera Sophie právě psala kamarádce esemesku. „Hmm...“

„Sophie!“

„Já vím, *zákaz telefonů při jídle* – ale tohle je důležité! Píšeme s Amy dopis do novin o té plánované stavbě na okraji města. Táta slíbil, že ho uveřejní. Věřila bys, že chtějí zavřít psí útulek? Ti psi *umřou*, pokud někdo něco neudělá, a ten někdo jsem já. Tak, a je to.“ Sophie konečně vzhlédla. „Mami, já si můžu oběd připravit sama.“

„A vzala by sis i ovoce a zeleninu?“

„Ne. A právě proto bych si oběd radši přichystala sama.“ Sophiin úsměv nerozzářil jen ji samotnou, ale i Grace. „A začínáš mi připomínat Monicu, což mě trochu děsí.“

Její dcera byla jako sluníčko, díky ní byl svět krásnější. Celé roky se Grace připravovala na to, až začne být vzpurná, brát drogy anebo se připotácí domů opilá po divokém večírku, ale nic z toho se nestalo. Zdálo se, že Sophie zdělila geny spíše z Davidovy rodové linie, což byla úleva. Pokud měla Sophie nějakou vášeň, byl to aktivismus. Nesnášela nespravedlnost, nerovnost a vše, co považovala za nečestné – zvláště pokud to souviselo se zvířaty. Byla obráncem psů, především všech pouličních smolařů.

Grace se své přítelkyně okamžitě zastala. „Monica je skvělá máma.“

„To možná je, ale víš, co udělá Chrissie jako první, až dorazíme v létě do Evropy? Spořádá tunu hranolků, aby si vynahradila všechny ty roky strádání, kdy se jich nesměla ani dotknout.“ Sophie dojedla ovesnou kaši. „Říkala jsi něco o večeři?“

„Copak nevíš, co je dneska za den?“ Grace zavřela krabičky s obědem a jednu položila vedle Sophie. Druhou si dala do kabelky.

„Svatý Valentýn, den, kdy vchází ve veřejnou známost, že mě nikdo nemiluje.“

„Táta a já tě milujeme.“

„Neuraz se, ale žádný z vás ve mně záchvěvy romantiky neprobouzí.“ Grace se napila kávy. Kolik si může dovolit říct?

„Stále myslíš na Sama?“

Sophii zmizel úsměv z tváře, jako kdyby ji někdo zhasl. „Chodí všude s Callie, drží se za ruce a ona na mě pořád vrhá ty svoje samolibé úsměvy. Znímám Callie od tří let, vůbec nechápu, proč mi to dělá. Jako chodit s ním, proč ne? Mrzí mě to, ale takový je život. Ale připadá mi, jako kdyby jí dělalo dobře, že mi tím ubližuje.“

Grace ucítila pálení v očích. Necítila nenávist, jen rodičovský srdcebol. V roli matky ji mohla podpořit jen zpovzdálí a nepřímou. Jako kdyby musela sledovat příšernou divadelní hru, bez možnosti odejít o přestávce.

„To mě mrzí, zlatíčko.“

„Tím se netrap,“ Sophie strčila misku do myčky a přidala k ní i tu, kterou na lince nechal otec. „Stejně by to nikam nevedlo. Sophie a Sam, to zní pěkně hloupě, nemyslíš?“

Její bolest vklouzla do Grace a usadila se hluboko v jejím nitru.

„Brzy odjedeš na vysokou. Po měsíci v Kalifornii si ani nevzpomeněš, že nějaký Sam existuje. Máš celý život před sebou a spoustu času potkat toho pravého.“

„Budu se učit, dostanu červený diplom a půjdu na práva, kde se naučím, jak dostat do lochu všechny podobný grázly...“

„Sophie!“

„Chci říct... takový ty, co se neumí hezky chovat.“ Sophie se zasmála, hodila si batoh na rameno a přes druhé si přehodila dlouhý ohon. „Neboj, mami. Kluci mě otravují, netoužím po žádném vztahu.“

To se změní, pomyslela si Grace.

„Tak si to dnes užij, mami, a šťastné výročí. Dvacet pět let, cos vydržela nekřičet na tátu, když nechává ponožky na podlaze a špinavý talíře na stole. To je výkon. Uvidíš se dnes s Mimi?“

„Odpoledne.“ Grace si do tašky zastrčila notebook. „Udělala jsem makronky, ty, co si vždycky kupovala v Paříži. Víš, jak je tvoje prababička mlsná.“

„Protože žila v Paříži za války a neměla co jíst. Někdy byla tak slabá, že dokonce nemohla ani tancovat. Dovedeš si to představit?“

„Právě proto ti to vypráví. Nechce, abys brala svůj bezpečný život jako samozřejmost.“ Otevřela krabičku, kterou ráno pečlivě naplnila, a odhalila makronky v pastelových barvách, srovnané do úhledných řad, takže tvořily dokonalou duhu.

Sophie skoro zavrňela blahem. „Myslíš, že bych mohla...?“

„Ne, nemohla.“ Grace zavřela krabici. „Ale možná jsem ti jich pár přibalila k obědu.“ Ne, nebude se trápit tím, že je v tom spousta cukru, ani tím, co by si o prázdných kaloriích jako součásti oběda pomyslela Monica.

„Jsi nejlepší, mami.“ Sophie ji políbila na tvář a Grace se po celém těle rozlil hřejivý pocit.

„Ty ode mě něco chceš?“

„Nebuď cynik, mami.“ Sophie popadla kabát. „Neznám moc lidí ochotných učit francouzštinu v pečovatelském domě. Myslím, že jsi úžasná.“

Grace si připadala jako podvodnice. Nedělala to z nějaké dobročinnosti, ale proto, že jí mezi těmi lidmi bylo dobře. Vždycky měli takovou radost, že ji vidí. Těšilo ji, že si jí cení.

Bylo to zahanbující, že má ve svém věku ještě zapotřebí hledat uznání.

„Na ten jejich Francouzský klub se každý týden moc těším. Dnes je svatého Valentýna, tak jsem si dovolila být trochu víc kreativní.“ Vzala štos jídelních lístků, které vyrobila. „V restauraci zaměstnanci prostírou sváteční červenobílé ubrusy, budou se podávat francouzská jídla, k tomu jim pustím nějakou hudbu... A jak znám tvou prababičku, tak se bude tančit. Myslíš, že se to povede?“

„*Ó la lá*, myslím, že to bude skvělé.“ Sophie se zasmála. „Jen nezapomeň, že průměrný věk Miminých přátel je devadesát. Tak ať z toho všichni nedostanou infarkt.“

„Víš, co si myslím? Že Robert chce Mimi sbalit.“

„Mimi někdy bývá pěkně rozpustilá. Taky bych chtěla být v devadesáti jako ona. Má takovou čertovskou jiskru v očích... Musela to být legrace s ní žít, když jsi vyrůstala.“

Zachránilo jí to život. Proto se k nim také Mimi přistěhovala.

O té době s dcerou nikdy nemluvila. „Je to zlatíčko. Budeš dnes večer v pohodě?“ Zkontrolovala, jestli je kuchyň uklizená. „V lednici máš pekáč s jídlem. Stačí ho jen strčit do trouby.“

„Mami, je mi osmnáct. Nemusíš si o mě dělat starosti.“ Sophie vyhlédla ven z okna, kde právě zastavilo auto. „Karen je tady. Už musím běžet. Ahoj.“

Říct Grace, aby si nedělala starosti, bylo jako požádat rybu, aby neplavala.

Dvě minuty poté, co Sophie odešla, vklouzla do kabátu, vzala si klíče a došla k autu.

Pustila si topení a soustředila se na řízení.

Čtyři dopoledne v týdnu učila na místní střední škole angličtinu a španělštinu. Také doučovala děti s problémy s učením a občas dávala lekce i dospělým, kteří si chtěli vylepšit své jazykové schopnosti.

Zvolila stejnou cestou, jakou jezdívala vždycky, pokaždé vídala stejné domy, stejné stromy, stejné obchody. Výhled se měnil jen s ročními obdobími. Grace to nevadilo. Vychutnávala si, jak je vše předvídatelné a stereotypní. Nalézala útěchu a pocit bezpečí v tom, že předem věděla, co se stane.

Dnes byly všude kolem hluboké závěje, sních, jenž pokrýval v silných bílých vrstvách střechy a zahrady, se v tomto malém zákoutí Connecticutu pravděpodobně udrží ještě mnoho týdnů. Někteří se z toho radovali, ale Grace mezi ně nepatřila. Do března se už zima

stane nevítaným hostem, který se zdržel déle, než se slušelo. Toužila po slunci, letních šatech, holých nohou a vychlazeném drinku.

Stále ještě snila o létě, když zazvonil telefon.

Byl to David.

„Ahoj, Gracie.“ Ten hlas ji stále ještě dokázal celou rozechvět. Hluboký a ochraptělý, ale dostatečně uklidňující, aby dokázal v těžkých chvílích utěšit.

„Ahoj, krasavče. Odešel jsi nějak brzy.“ *A talíř od snídaně jsi nechal na stole.*

„Máme tu teď hodně práce.“

David pracoval jako redaktor v místních novinách *Woodbrook Post* a v poslední době byl stále zaneprázdněný díky neuvěřitelnému úspěchu dívčího tenisového týmu, založení okresního dětského sboru a loupeži na místní benzínové pumpě, během níž byla ukradena pouze krabice koblih a láhev rumu. Ve chvíli, kdy se policii podařilo vypátrat viníka, byly důkazy již zkonsumovány.

Četba místních novin Grace pokaždé připomněla, proč žije v tomto malebném městečku s pouhými 2 498 obyvateli.

David na rozdíl od jiných žurnalistů, kteří by raději zamířili k vyšším cílům, nikdy neprojevil touhu pracovat jinde než v tomto malém městečku, které si oba zamilovali.

Viděl to tak, že je hlasem místních lidí. Byl zapálený zpravodaj, ale také věřil, že pro lidi je podstatné to, co se děje právě tady, v jejich rodném městě. Často vtipkoval, že k zaplnění celých novin mu úplně postačí, když přijde na zahradní grilování a vyslechne si, o čem se lidi baví. Přátelil se s policejním náčelníkem i s velitelem hasičů, a díky tomu se dostal ke každé senzaci jako první. Pochopitelně, ve Woodbrook, v místě, o němž většina lidí nikdy neslyšela, byly senzace stejně vzácné jako letní sníh, a to Grace vyhovovalo.

„Všechno nejlepší ke svatému Valentýnu a k našemu výročí.“ Když se přiblížila ke křižovatce, zpomalila. „Už se těším na dnešní večeri.“

„Mám někde zamluvit stůl?“

Jen chlap si může myslet, že sežene stůl na svatého Valentýna, aniž jej objednal několik dní dopředu. „Už jsem to udělala, lásko.“

„Dobře. Měl bych být doma brzy. Připravím něco Sophii k večeri, aby sis s tím nemusela dělat starosti.“

„O to už jsem se taky postarala. Lednice je plná jídla.“

Chvilí bylo ticho. „Jsi prostě supermanka, Grace.“

Rozzářila se. „Miluju tě.“

Rodina pro ni byla ta nejdůležitější věc na světě.

„Zastavím se cestou domů v obchodě a koupím Stephenovi něco k narozeninám. Říká, že je nechce slavit, ale mám pocit, že bychom mu měli něco koupit, nemyslíš?“

„Určitě, a právě proto jsem mu dárek vybrala minulý týden, když jsem byla nakupovat.“ Grace počkala na mezeru mezi auty a zabočila ke škole. „Najdeš ho pod postelí v pokoji pro hosty.“

„Ty už jsi mu něco koupila?“

„Nechtěla jsem, aby sis s tím musel dělat starosti. Vzpomínáš si na tu krásnou fotku Stephena s Beth a dětmi?“

„Tu, co jsem vyfotil na letním jarmarku?“

Zaparkovala a odepnula si pásy. „Nechala jsem ji zvětšit a koupila jsem rámeček. Vypadá skvěle.“

„To je... nápadité.“

„Zabalila jsem to, jediné, co musíš udělat – podepsat se na blahopřání.“ Natáhla se dozadu a vzala si kabát a kabelku. „Jsem ve škole, takže ti zavolám později. Zdáš se mi unavený. *Jsi unavený?*“

„Trochu.“

Zastavila se s jednou nohou ven z auta. „V poslední době pracuješ dlouho do večera. Měl bys zpomalit. Doma nic na práci nemáš, takže si můžeš lehnout a trochu si odpočinout, než vyrazíme.“

„Nejsem důchodce, Grace.“

V hlase mu zazněla nezvyklá ostrost.

„Jen se tě pokouším trochu rozmazlovat, nic víc.“

„Promiň.“ Ostrý tón zmizel. „Nechtěl jsem se na tebe takhle utrhnout. Poslední dobou je toho na mě nějak moc. Objednám na večer taxíka, abychom se mohli napít bez starosti, kdo bude řídit.“

„Taxík už je objednaný na sedmou.“

„Zapomeneš vůbec někdy na něco?“

„Však víš, na všechno mám své seznamy. Bez nich bych byla ztracená.“

Napadlo ji, že kdyby umřela, někdo by mohl převzít psaní jejích „Co je potřeba udělat“ seznamů a pokračovat dál v jejím životě a dokonale se v něm zabydlet.

Co to o ní vypovídalo? Život by přece měl být jedinečný, ne? Dokázal by někdo z těch soupisů vyčíst, jaká skutečně je? Třeba, že má ráda vůni růží, a že když nikdo není doma, oddává se sledování svých oblíbených francouzských filmů? Zjistili by, že při vaření poslouchá Mozartovy klavírní koncerty?

„Potřebuješ ode mě *vůbec* něco?“

Grace se na tváři objevil rozpustilý úsměv, o němž by Sophie zřejmě řekla, že jej podělila po Mimi. „Napadá mě pár věcí... Mám v plánu tě s nimi seznámit později.“

David se rozloučil a ona vešla do školy. Zamávala několika otcům a matkám, kteří právě dovezli svůj cenný náklad.

Dvacet pět let. Byla vdaná čtvrt století. Pocítila záchvěv hrdosti.
Světě, smiř se s tím.

S Davidem tvořili perfektní tým. Měli své lepší i horší dny, tak jako každý pár, ale zvládali to společně. Grace se stala ženou, jakou si přála být, a pokud jí tichý hlásek v hlavě občas připomněl, že pod tou fasádou žije někdo úplně jiný, dokázala jej umlčet. Měla manželství, o jakém snila. Život, jaký si přála.

Tento den si zasloužil pořádnou oslavu a ona zamluvila stůl v Bistro Claude, luxusní francouzské restauraci v sousedním městě. Sám Claude sice pocházel z Texasu, ale našel mezeru na trhu, vypěstoval si přízvuk a připodobnil svou restauraci něčemu, co kdysi viděl v nějakém francouzském filmu.

Dokonce i takový purista a frankofil jako Grace musel uznat, že toto místo je kouzelné. Moc ráda by sem vzala Mimi na oběd, ale ta už ve vycházení ven přestala nalézat potěšení.

Bistro Claude bylo dokonalé prostředí pro překvapení, které Grace na dnešní večer naplánovala. Zorganizovat jej nebylo snadné, ale dala si velký pozor, aby nezanechala žádné stopy a David neměl o ničem ani ponětí.

Naštěstí už několik měsíců pracoval dlouho do večera, jinak by těžko udržela své průzkumy v tajnosti.

Otevřela dveře a vešla do školní budovy.

Děti v její třídě byly ve věku, kdy všechno, co souviselo s milostným životem, považovaly buď za dobrý vtíp, nebo trapárnu, takže nepochybovala, že dnešní svátek svatého Valentýna vyvolá spoustu chichotání a úšklebků.

A nemýlila se.

„Napsaly jsme vám báseň, paní učitelko, na oslavu vašeho výročí.“

„Báseň? No, to se mám.“ Grace doufala, že jí dají cenzurovanou verzi své tvořivosti. „Kdo mi to přečte?“

Darren si stoupl na svou židli a odkašlal si.

„Pětadvacet roků je slušně dlouhý počín,
tolik vám nedají ani za hrdelní zločin.“

Grace nevěděla, jestli se má smát nebo si schovat hlavu do dlaní.

Ve chvíli, kdy o polední přestávce mířila zpátky na parkoviště, cítila vyčerpání i úlevu, že pracuje jen dopoledne.

Jízda do pečovatelského domu jí naštěstí poskytla čas nabrat síly.

Malebná cesta se kroutila lesy a zapadlými vesničkami. Na podzim byla plná turistů, kteří se tu kochali barvami zlátnoucího a červenajícího listí, ale teď byly stromy i kopcovitá krajina pokryté sněhem. Silnice kopírovala záhyby řeky, která se při jarním tání často vylévala ze břehů.

Grace projela kolem zvířecí rezervace a zahrnula vpravo na cestu k domu pro seniory U divoké řeky, kde zaparkovala.

Když jí Mimi poprvé oznámila své rozhodnutí přestěhovat se sem, Grace se zhrozila.

Kromě toho, že její babička milovala tanec a veškeré pozitivky života, byla slavná fotografa. Cestovala sama s fotoaparátem po světě v dobách, kdy ženy takové věci ještě dělaly pouze zřídka. Proslavila se svými fotografiemi poválečné Paříže a Grace nikdy nepřestalo udivovat, jak dokáže vtěsnat celý životní příběh do jediného obrazu.

Její živá, veselá osobnost ostře kontrastovala s temnou atmosférou fotografií ulic promáčených deštěm nebo milenců tisknoucích se zoufale k sobě. Její fotografie mluvily o tom, o čem babička většinou mlčela. O hladu a bídě. O strachu a porážce.

Nikdy v životě by ji nenapadlo, že se její zcestovalá světácká babička rozhodne přestěhovat do pečovatelského domu, navíc v takovém zapadákově. Pokusila se ji přesvědčit, ať to nedělá. Pokud

by dospěla do stavu, kdy se o sebe už nezávládně postarat sama, měla by bydlet s ní a s Davidem.

Mimi trvala na tom, že si své nezávislosti cení natolik, že by nemohla u nikoho žít – dokonce ani u své milované vnučky ne. Nedala si to vymluvit, zaplatila si byt a Grace neměla šanci s tím něco udělat.

To bylo před pěti lety, ale už po pár návštěvách Grace pochopila, proč si Mimi tohle místo vybrala.

Bylo to báječné útočiště. Někdy, když měla moc práce, snila Grace o tom, že tam také bydlí. Bylo tam fitness centrum s bazénem, s veškerým lázeňským vybavením, včetně kosmetického salonu, což si Mimi užívala. Ale nejlepší byli lidé – zajímaví, přátelští, a díky skvělému vedení tu vládla harmonická pospolitost.

Mimi bydlela v zahradním domku se dvěma ložnicemi a s výhledem přes louku na řeku. V létě, s otevřenými dveřmi a okny, bylo slyšet šplouchání vody. Babička si jednu místnost předělala na temnou komoru, kde si stále ještě vyvolávala své fotografie. Druhý pokoj, její ložnice, vypadal jako šatna tanečnice, byla tu i zrcadlová stěna a *barre*, u něhož si babička protahovala ruce a nohy.

Dveře se otevřely dřív, než Grace stihla zazvonit.

„Co tomu říkáš? *Je suis magnifique, non?*“ Babička se zatočila a pak se rychle přidržela, aby nespadla. „Jejda!“

„Pozor!“ Grace ji chytla za ruku. „Možná je načas, abys přestala tančit. Mohla jsi upadnout.“

„Jestli mám spadnout, ať je to raději při tanci. Ještě by snad bylo přijatelné, kdybych spadla z postele při sexu. To je ale dost nepravděpodobné, zdejší muži se už většinou k ničemu nemají.“

Grace se zasmála, odložila tašky. Zbožňovala ten uličnický výraz v babiččiných očích. „Ty se nikdy nezměníš, vid?“

„Na změny jsem už moc stará – kromě toho, proč bych měla? Být sám sebou je to, v čem by měl každý člověk vynikat.“ Mimi si uhladila šaty. „Tak jak vypadám?“

„Jsou to ty šaty, cos měla na sobě, když jsi tančila v baletu v Paříži?“

Viděla fotky z té doby. Mimi, neuvěřitelně útlá, stála *en pointe* s vlasy vyčesanými nahoru. Podle Mimi ji tehdy milovala půlka Paříže a Grace neměla důvod o tom pochybovat.

„Nevěděla jsem, že je ještě más.“

„Nemám. Je to kopie. Mirabelle je pro mě ušila. Je tak neuvěřitelně šikovná. Pochopitelně je udělala delší, moje nohy už nejsou tak štíhlé a pevné jako zamlada.“

„Vypadáš úžasně,“ Grace se k ní naklonila a políbila ji na tvář. „Už mám všechno připravené pro náš Francouzský klub. Musím jim jít pomoci vše nachystat, ale napřed jsem ti chtěla dát tohle.“ Podala jí krabici makronek, kterou převázala krásnou stuhou. „Sama jsem je dělala.“

„Dárek, který sama vyrobíš, je ten nejlepší.“ Mimi vklouzla prsty pod hedvábnou stuhu. „Měla jsem balerínky se stejně barevnou stuhou.“ Otevřela krabici s dychtivostí, jež nepohasla ani po devadesáti letech života. „Vypadají přesně jako ty, co jsem si kupovala v Paříži. Měli je vystavené ve výloze jako šperky. Vzpomínám si, jak jednou jeden muž brzy ráno vyklouzl z mého bytu a koupil mi jich celou krabici k snídani – snědli jsme je v posteli.“

Grace ráda naslouchala babiččíným vyprávěním o její barvitě minulosti. „Jak se jmenoval?“

Mohla by Mimi mluvit o muži, s nímž otěhotněla?

Grace se babičku při mnoha příležitostech pokoušela přesvědčit, aby jí něco pověděla o tom tajemném muži, který byl jejím

dědečkem, ale ona to nikdy neudělala. *Byl to jen takový krátký románek*, to bylo vše, co k tomu řekla.

Ani teď to nebylo jiné. „Nevzpomínám si na jeho jméno. Pamatuji si jen na ty makronky.“

„Jsi vážně velká hříšnice, Mimi.“ Grace jí vzala krabici a zavřela ji. Bylo to divné, nevědět nic o svém dědečkovi. Co když ještě žije?

„Odkdy je hříšné se bavit? A proč zavíráš tu krabici? Chtěla jsem si jednu dát.“

„Neboj, mám ještě další. Ve Francouzském klubu bude spousta jídla.“

„Chci si ji vychutnat teď.“ Mimi znovu otevřela krabici, ukousla si malé sousto z jednoho kolečka a slastně zavřela oči. „Když se soustředíš na to, aby sis užila přítomnou chvíli, nebudeš muset nikdy ničeho litovat.“

Grace přemítala, jestli myslí na Paříž nebo na muže, který jí přinesl makronky do postele. Věděla, že babička zažila věci, o kterých nechtěla mluvit, a Grace to chápala. I ona měla období, na něž si přála zapomenout.

„Dobré?“

„Vynikající.“ Mimi otevřela oči a natáhla se pro kabát a hedvábnou šálu. Volba pro dnešní den byla paví modř. „Jak se má Sophie?“

„Zuří kvůli chystanému uzavření útulku pro zvířata. Píše dopisy a volá komukoliv, kdo jí zvedne telefon.“

„Obdivuju ty, kteří jsou připraveni postavit se a bojovat za to, čemu věří. A když je to navíc ještě moje pravnučka... měla bys na ni být hrdá, Grace.“

„Jsem na ni hrdá – i když si nejsem jistá, že to má co dělat se mnou. Má hlavně Davidovy geny.“

Mimi jí četla myšlenky. „Uklidni se, z tvé matky nemá nic.“ Vyšly na krytý chodník vedoucí k hlavní budově a Mimi se do Grace zavěsila. „Kdy mě Sophie přijde navštívit?“

„O víkendu.“

„A David?“ Mimin výraz zněžněl. „Stavil se tu včera a spravil mi rozbitou kliku na dveřích. Ten muž je dokonalý. Najde si čas pro každého. A je každým dnem hezčí, neříkala jsem ti to už? Zbožňuju ten jeho *úsmev*.“

„Já vím.“ I ona se zamilovala do Davidova úsměvu. „Mám štěstí.“

Mimi se zastavila. „Ne, drahoušku. To on má štěstí. Prožila jsi tolik těžkostí, a teď máš tak skvělou rodinu – jsem na tebe hrdá. To ty všechny stmeluješ. A jsi skvělá matka.“

Mimi byla její největší oporou. Objala ji, na očích každému, kdo by je mohl pozorovat. Pouze když ji držela v náručí, vnímala její křehkost. Děsilo ji to. Nedovedla si představit život bez Mimi.

„Miluju tě.“

„Pochopitelně, že mě miluješ. Jsem sladká šlehačková poleva na okoralém koláči života.“

Grace ji pustila. „Dnes je to pětadvacet let. Zapomněla jsi?“

„Mám zatuhlé kosti a zkornatělé tepny, ale paměť mám dobrou. Víím, co je za den. Tvoje výročí. Blahopřeju. Každá žena by měla alespoň jednou za život doopravdy milovat.“

„Ty jsi to nepoznala. Nikdy jsi nebyla v pokušení se vdát? Ani když jsi zjistila, že jsi těhotná?“

Mimi si hodila šálu kolem krku a zavěsila se do Grace. „Já se pro manželství nikdy nehodila. Zato ty ano. Doufám, že na oslavu sis na sebe vzala nějaké sexy prádélko.“

„Odmítám se s tebou bavit o spodním prádle, ale můžu ti prozradit, že dnes jdeme na večeři. A tam mu dám svůj dárek.“

„Závidím vám. Celý měsíc v Paříži. Slunce na dlážděných ulicích a ty zahrady... Paříž má zvláštní atmosféru – vzpomínáš? Vleze ti pod kůži a pronikne ti do plic...“

„Vzpomínám, ale byla jsem tam jen jednou a jen krátce. Ty ses tam narodila. Žila jsi tam.“

„Ano, a věř mi, že jsem doopravdy *žila*.“ Mimi nikdy tak neožila, jako když mluvila o Paříži. „Vzpomínám si, jak jsme ze sebe jednou v noci shodili šaty...“

„Mimi!“ Grace se zastavila ve dveřích jídelny. „Někdo tě uslyší! Nechceme přece budit veřejné pohoršení a všechny šokovat tvými nemravnými historkami.“

„Nudit se je nemravné. Nikdy nejsi moc stará na trochu zábavy. Měli by mi být vděční.“ Mimi luskl prsty do vzduchu. „Pierre, to je ono!“ Triumfálně pohlédla na Grace.

Ta se podívala: „Pierre?“

„Muž, který mi koupil makronky. Promilovali jsme celou noc.“

Grace na ni překvapeně pohlédla. „Kde ses s ním seznámila? Čím se živil?“

„Potkala jsem ho, když se přišel podívat na mé taneční vystoupení. Nevím, čím se živil. Moc jsme nemluvili. Nezajímaly mě jeho vyhlídky do budoucna, ale jeho výdrž.“

Grace potřásla hlavou a upravila babičce šál. „Měla by ses vrátit.“

„Do Paříže? Už jsem moc stará. Všechno bude jiné. Lidé, které jsem milovala – jsou fuč.“

Babicka se zahleděla do dálky a pak potřásla hlavou.

„Je čas tančit.“ Otevřela dveře a vplula do místnosti, jako když primabalerína vchází na jeviště.

Přivítal je sbor veselých hlasů a Grace vyložila obsah tašky na stůl. Pro bagety se cestou zastavila v pekárně na hlavní třídě. Nebyly

tak dokonalé a křupavé jako ty, které jedla v Paříži, ale na venkově v Connecticutu se nic podobnějšího sehnat nedalo.

Zatímco jim zaměstnanci pomáhali prostřít stoly, Grace vybírala hudbu.

„Edith Piaf?“ Mimi ladně doplula do středu místnosti a kývla na Alberta.

Několik dalších se k nim připojilo a brzy byla místnost plná pohupujících se lidí.

Když se posadili, aby se najedli, zasypali Grace otázkami.

Má už všechno připravené ohledně toho překvapení pro Davida? Jak a co přesně mu řekne o cestě, kterou naplánovala?

Svěřila se jim se vším, co chystá, protože věděla, jak moc je baví být součástí nějakého spiklenectví.

Byl to Davidův nápad, že si nebudou kupovat dárky, ale obdarují se raději zážitky. Nazýval to jejich „Zahradou šťastných vzpomínek“. Chtěl naplnit její paměťové úložiště hezkými věcmi, aby přemazal všechny špatné zážitky jejího dětství.

Byla to ta nejromantičtější věc, jakou jí kdo kdy řekl.

Minulý rok zamluvila víkend u Niagarských vodopádů. Užili si to, ale tento rok chtěla Grace přijít s něčím ještě lepším a větším.

Odpoledne rychle uběhlo, a když uklízela, dorazila její přítelkyně Monica, která tu vedla cvičení jógy.

Grace a Monica se setkaly, když byly těhotné. Nikdo nerozumí mateřským úzkostem lépe než jiná matka. Grace byla ráda, že si má s kým popovídat, i když si před Monicou občas připadala trochu méněcenná.

Monica byla totiž posedlá zdravým životním stylem. Červené maso považovala za původce nejméně poloviny zla na Zemi. Odšťavňovala, pěstovala vlastní zeleninu a vyučovala jógu. Nutila

celou rodinu do vegetariánství, i když David přísahal, že viděl jejího manžela v sousedním městě, jak si v hospodě pochutnává na velké porci kotlet s kostí. Společně s Davidem je byli navštívit jen jednou – na večeři, která sestávala pouze z čočky a po níž David strávil čtyřicet hodin na záchodě.

Už nikdy! řval z oné místnosti. *Je to tvoje kamarádka.*

Grace, jejíž vlastní žaludek se kymácel jako kocábka v bouři, souhlasila.

Od té chvíle se přátelství omezilo pouze na ženy.

Setkávaly se na kávě, zašly na oběd a občas do lázní. Grace Monicu navzdory Davidovým výhradám milovala. Měla dobré srdce, o čemž svědčily i její lekce jógy zde U divoké řeky.

Grace pomohla Monice rozložit její výbavu v tělocvičně. „Jak se má Chrissie?“

„Nervuje se. Neví, co bude dělat, jestli jí nevyjde první škola, kterou si vybrala. To čekání ji přivádí k šílenství. Zkouším s ní různé meditační techniky, ale nezdá se, že by zabíraly.“

„Sophie je taky nervózní. Výsledky se dozví nejdřív za měsíc.“

Obě dívky doufaly, že se dostanou na dobrou školu, v případě Chrissie na jednu z elitních univerzit takzvané Ivy League, a Grace s Monicou věděly, že v případě neúspěchu budou jejich dcery příšerně zklamané.

„Chrissie chce na Brown, protože se jí líbí jejich program, a mně zas vyhovuje, že je to blízko.“ Monica si sundala mikinu a odhalila dokonale opálené paže. „Chci mít možnost ji občas navštěvovat.“ Vrhla na Grace provinilý pohled. „Promiň, to bylo netaktní.“

Grace by byla šťastná, kdyby i její dcera šla na vysokou někam na východní pobřeží, ale Sophie zoufale toužila dostat se na Stanford a Kalifornie byla v jejích představách ráj. Grace ji v tom

nechtěla brzdít, nemínila ji přesvědčovat, aby si vybrala školu blíž domova. Těšilo ji, že Sophii nechybí sebedůvěra vyletět tak daleko od rodného hnízda.

„Myslíš na to často? Jaké to bude, až odjede?“ Monica vyhrabala mikrofon, který při svých lekcích používala. „Chrissie se mi zdá pořád tak mladá. Todd se jejího odchodu děsí, i když myslím, že se nemusíme obávat, že by se nějak moc spustila. Je to vyrovnaná a rozumná holka. A jak to bere David?“

„Připadá mi v pohodě. Vlastně o tom moc nemluvíme.“ Nechtěla si pokazit posledních pár měsíců, co bude mít Sophii doma, tím, že se bude neustále soustředit na její odjezd. Skrývala svou úzkost, aby ji na dceru nějak nepřenesla. Rozhodně nechtěla, aby se Sophie cítila zodpovědná za obavy svých rodičů.

Tohoto rozhodnutí se držela – dokonce i s přáteli. „Jistěže to bude změna, ale oba se těšíme, že budeme mít víc času pro sebe.“

Měli před sebou dlouhé letní dny, jen sami dva... Bez Sophie, pobíhající po kuchyni a vyjídající ledničku. Žádné šaty poházené po domě a otevřené knížky povalující se po nábytku. Žádné rozhořčené dopisy připravené k odeslání, rozložené na kuchyňském pultu.

Dceřin odjezd v jejím životě vytvoří zející propast. Byly chvíle, kdy ji děsilo na to jen pomyslet, ale věděla, že je jen na ní a na Davidovi, aby to prázdno nějak zaplnili.

„Vy se oba umíte se vším tak snadno vyrovnat.“ Monica si připjala mikrofon na triko. „Když Chrissie poprvé přišla s tím, že by letos v létě jela se Sophií do Evropy, myslela jsem si, že to Todd snad nepřezije. Pořád mu opakuju, že Chrissie už není dítě a chce být se svými přáteli. Ale taky se trochu bojím. Myslíš, že bychom je měli přemluvit, aby se raději pustily do něčeho méně dobrodružného?“

„Byla jsem stejně stará, když jsem poprvé jela do Paříže. Byla to nezapomenutelná zkušenost.“

Hlavou jí probleskly vzpomínky. Deštěm promáčené pařížské ulice, slunce prosvítající mezi stromy v Jardin des Tuileries, její první opravdový polibek v měsíčním svitu s jiskřící Seinou za zády. Ze záblesků života, tak vzdáleného od toho nynějšího, se jí zatočila hlava.

Vzrušení z toho, co všechno má ještě před sebou.

Philippe.

První láska.

A pak telefonní hovor, který všechno změnil.

Zdálo se to být tak dávno.

„Ale chystají se také do Říma a do Florencie.“ Monica byla stále plná obav. „Slyšela jsem, že to ve Florencii není moc bezpečné. Donnině dceři tam ukradli peněženku a říkala, že se neodvažovaly někam chodit samy – dokonce ani ve dne ne. Pořád je někdo osahával. A co když jim někdo strčí něco do pití? Do mojí Chrissie nebude nikdo cpát žádné jedy. V životě neměla ani antibiotika.“

Grace se vymanila z minulosti. „Obě jsou rozumné. Když se dostanou do potíží – což se nestane –, můžou nám zavolat. David a já budeme v Paříži celý měsíc.“

Znělo to exoticky a najednou měla pocit, jako kdyby se jí pootevřely dveře do neznáma. Jedna její část bude stále tesknit po těch časech, kdy dceru hýčkali v bezpečném rodinném hnízdě, ale budoucnost zároveň slibovala spoustu vzrušujících věcí.

Měla před sebou nové možnosti.

Manželovi rodiče zemřeli brzy poté, co si Davida vzala, a jiné příbuzné neměl. Často říkal, že Grace a Sophie jsou celý jeho svět, a Grace to těšilo, protože to cítila stejně. A také měla Mimi. Usmála se. *Svou šlehačkovou polevu.*

Představa měsíce v Evropě, kdy budou mít každý den jen sami pro sebe, v ní probouzela téměř závratnou radost. Budou lenořit v posteli, užívat si dlouhé snídaně na balkoně hotelu, prohlédnou si nějaké památky. Budou mít čas a energii na sex, bez obav z toho, že by je mohla vyrušit Sophie.

Sophie jí bude chybět, ale čím déle o tom přemýšlela, tím více se těšila, že bude trávit víc času s Davidem.

Nadhodila toto téma později, s Davidem u večere.

„Myslela jsem na to, co všechno budeme moci podnikat, až Sophie odjede studovat.“

Restaurace byla plná. Obklopoval je tichý šum hovoru, cinkání sklenic, občasné smích. Na stole blikaly svíčky a stříbrné příbory a tácy se zlatavě leskly.

„Ještě nevíme, kam půjde.“ David se pustil do svého *boeuf bourguignon*. Přes stůl zavanula vůně červeného vína a bylinek. „Nemusí se tam dostat.“

„Dokáže to. Je chytrá. A usilovně studuje. Naše dítě už je dospělé.“

Za nimi se lidé roztleskali. Grace se otočila a uviděla klečícího muže, jak nabízí prsten plačící ženě. Grace také zatleskala a pak se obrátila znovu k Davidovi. Čekala, že na ni mrkne nebo třeba obrátí oči v sloup nad tím obehnaným veřejným tyátrek, ale David se neusmíval. Zíral na ten pár s výrazem, který Grace nedokázala dešifrovat.

„Budeme jen sami dva,“ řekla, zatímco on sledoval, jak muž nasazuje ženě prsten. „Přemýšlíš o tom vůbec někdy?“

Grace se na židli posunula tak, že nyní byla zády k onomu páru. Objednala si kachní konfit a byl lahodný. „Jistě. Také často myslím na to všechno, co teď budeme moci podnikat. Těším se na to, ty ne?“

Její vlastní příval optimismu ji zaujal natolik, že si zpočátku ani nevšimla, že jí David neodpověděl. Stále zíral skrze ni na ten pár.

„Davide?“

Odložil vidličku. „Cítím se starý, Grace. Jako bych všechno nejlepší měl už za sebou.“

„Cože? To je nesmysl, Davide! Jsi v nejlepších letech. Pokud ti to pomůže, Mimi si myslí, že jsi víc sexy než kdy jindy.“

Myslela si to také. Když s někým žijete dlouho, nevidíte jej stejně, jako jej vidí ostatní, ale v poslední době se Grace často přistihla, že pozoruje Davidova široká ramena nebo stín v jeho tváři a říká si *pěkný chlap*. Věk mu dodal jistou majestátnost, jež jí připadala neodolatelná.

Při zmínce o Mimi se jeho rysy uvolnily. Oči se mu v koutcích zvrásnily – v předzvěsti úsměvu, který tak milovala. „Probírala jsi můj sex appeal se svou babičkou?“

„Viš, jaká je. Přísahám, že kdybys už nebyl ženatý se mnou, vzala by si tě. Vlastně ne...“ Zamračila se. „Manželství je pro ni moc konvenční. Nechce se vázat. Vyspala by se s tebou, pak by tě odhodila a ani by si nezapamatovala tvoje jméno. Paříž dláždí zlomená srdce jejích nápadníků.“

A brzy tam pojedou. Možná přišla chvíle mu to říct.

Pohrával si se svým nožem. „Pořád si pamatuju ten den, kdy se Sophie narodila. Nedokážu uvěřit, že vyletí z hnízda.“

„To je přirozené, že nás to vyvádí z míry, ale měli bychom na ni být hrdí. Vychovali jsme z ní chytrého, laskavého a nezávislého člověka. To byla naše rodičovská práce. Přemýšlí sama za sebe a teď bude i sama žít. Je to tak, jak má být.“

Skutečnost, že ona sama to tak neměla, jen umocňovala její potřebu dopřát to své dceři.

David odložil nůž. „Takový životní milník tě přiměje zamyslet se nad svým životem. Přemýšlel jsem o nás, Grace.“

Přikývla, potěšená. „Také jsem o nás přemýšlela. Měli bychom oslavit začátek nové životní etapy. A naše léto nebude prázdné, protože jsem vymyslela způsob, jak jej naplnit. Šťastné výročí, Davide.“

Podala mu balíček, který schovávala pod židlí. Papír byl potištěný malými obrázky pamětihodností Paříže. Eiffelovka, Vítězný oblouk, Louvre. Trvalo jí dvě hodiny, než jej našla na internetu.

„Co to je?“

„Moje překvapení k našemu výročí. Vždycky jedeme na výlet a tvoříme nové vzpomínky. Tohle je něco výjimečného. Možná tě to inspiruje, abys pracoval na své knize.“ Psal knihu celou tu dobu, co jej znala, ale nikdy ji nedokončil.

„Výlet?“ Pomalu rozbaloval papír, jako by si nebyl jistý, jestli chce vidět, co je uvnitř.

Pár u vedlejšího stolu se na ně se zájmem zahleděl. Zнала je jen zběžně – tak, jako se v tak malém městě znají v podstatě všichni. Tváře tu bývají vždy povědomé. Něčí bratranec, teta nebo manžel.

David vytáhl mapu Paříže, kterou také objednala přes internet. „Jedeme do Paříže?“

„Ano!“ Byla až směšně spokojená sama se sebou. „Všechno je zamluvené. Pojedeme na měsíc, v červenci. Budeš *nadšený*, Davide.“

„*Na celý měsíc?*“

„Pokud si děláš starosti s dovolenou, tak nemusíš. Už jsem mluvila se Stephenem a on si myslí, že je to skvělý nápad. Hodně jsi pracoval a v červenci je okurková sezóna...“

„Zadrž. Ty jsi mluvila s *mým šéfem?*“ Začal si třít tvář, jako kdyby jej právě někdo praštil. Na lícních kostech se mu objevily červené pruhy, nevěděla, jestli je to zlost nebo rozpaky.

„Potřebovala jsem vědět, jestli si můžeš vzít volno.“ Možná to neměla dělat, i když Stephen byl velmi vstřícný.

„Grace, nemusíš se starat o každý detail mého života.“

„Myslela jsem, že budeš mít radost.“ Copak se nepodívá na další věci v krabici? Byla tam měsíční jízdenka na pařížské metro, pohlednice s Eiffelovkou a lesklá brožura hotelu, který zamluvila. „Ta cesta je pro nás. V létě spolu budeme měsíc objevovat Paříž. Můžeme večeret venku na zahrádkách kaváren, sledovat kolemjdoucí a rozmyslet si, co provedeme s naší budoucností. Jen my dva.“

Řekla si, že se na tuto novou životní etapu bude dívat jako na dobrodružství a zábavu, ne jako na čas plný tísně a nostalgie.

Bude si připadat divně, že je v Paříži s Davidem? Ne, jistěže ne. Od její poslední návštěvy uplynuly desítky let. Byla to část minulosti, na niž si nedovolovala myslet.

„Měla jsi to se mnou napřed probrat, Grace.“

„Chtěla jsem, aby to bylo překvapení.“

Vypadal otráveně. Také už začala být trochu rozladěná. Večer se nevyvíjel tak, jak čekala.

Zavřel krabici. „Takže jsi všechno už zamluvila? Že se vůbec ptám. To bys ani nebyla ty, kdyby ne.“

„Co tím myslíš?“ Má se snad omlouvat za něco, co pokládala za svou největší přednost? Bylo dobré mít organizační talent. Vyrůstala v totálním chaosu a věděla, jak špatné to je.

„Děláš všechno – i to, co bych byl schopen udělat já. Nemusíš kupovat dárky mému šéfovi, Grace. To zvládnou sám.“

„Já vím, že to zvládneš, ale já to ráda udělám za tebe.“

„Zařizuješ sebemenší detail našich životů.“

„Aby se na nic nezapomnělo.“

„Věř mi, že chápu, proč je to pro tebe důležité.“

V jeho hlase byla něha a v očích soucit. Neklidně se zavrtěla. Bylo to jako vejít do místnosti plné lidí a zjistit, že máte naruby košili.

„Nemusíme mluvit o špatných věcech zrovna dnes večer.“

„Možná bychom měli. Možná bychom o tom měli mluvit mnohem víc, než mluvíme.“

„Je to naše výročí, Davide. Má to být oslava. Dělá ti starosti, že toho dělám moc? To je v pohodě. Baví mě to dělat. Nemám s tím vůbec žádný problém.“

Natáhla se k němu přes stůl, ale on se odtáhl.

„Ale já s tím mám problém, Grace.“

„Proč? Máš hodně práce a já tě ráda rozmazluju.“

„Díky tobě se cítím...“ Promnul si tvář. „Neschopný. Někdy si říkám, jestli mě vůbec ještě potřebuješ.“

Sevřel se jí žaludek. Měla pocit, jako kdyby uklouzla na srázu. „Jak to můžeš říct? Dobře víš, že to není pravda.“

„Opravdu? Ty zařizuješ každou maličkost našeho života. Jsi ta nejnezávislejší žena, jakou znám. Čím přesně já přispívám do našeho manželství?“

Kdyby to bylo kdykoliv jindy, řekla by *skvělejší sex* a oba by se rozesmáli, ale dnes večer se David nesmál. A ani jí nebylo do smíchu.

Lidé u vedlejšího stolu na ně už nepokrytě zírali.

Grace to bylo jedno.

„Děláš toho spoustu, Davide...“

„Musíme si promluvit, Grace.“ Odsunul talíř stranou, napůl nedojedený. „Nechtěl jsem ti to říkat dnes večer, ale...“

„Ale co? O čem to mluvíš?“ Zaplavil ji neklid. David byl celý nespůj, jako by to ani nebyl on. Vždycky býval sebejistý a spolehlivý. Téměř vždy věděla, co si myslí.

„Proč si pořád mneš tu tvář?“

„Protože mě bolí.“

„Měl bys jít k zubaři. Možná máš absces nebo něco podobného. Objednám tě zítra ráno...“ Zarazila se v půli věty. „Nebo to můžeš udělat sám, jestli chceš.“

„Chci se rozvést, Grace.“

Ucítila v uších zvláštní zvonění. Hudba v pozadí a řinkot z kuchyně musely nějak zkreslit jeho slova. Prostě nemohl říct to, co si myslela, že řekl.

„Cože?“

„Chci rozvod.“ Zatahal si za límec košile, jako kdyby jej škrtil. „Když to říkám, je mi z toho zle. Nikdy jsem ti nechtěl ublížit, Grace.“

Takže se nepřeslechla.

„To proto, že jsem koupila Stephenovi dárek?“

„Ne, jistěže ne,“ znovu se zatahal za límec. „Neměl jsem ti to říkat teď. To jsem opravdu neměl v plánu. Měl jsem počkat...“

„Je to proto, že Sophie odjíždí? Víím, že je to zneklidňující...“

Panika jí sevřela srdce. A svírala jej stále víc. Také plíce. Nemohla dýchat. Asi tu omdlí přímo do talíře. Představila si titulky zítřejšího vydání *Woodbrook Postu*.

Místní žena se udusila, když padla tváří přímo do své marinované kachny.

„Není to kvůli Sophii, ale kvůli nám. Už nám to nějaký čas moc neklape.“

V Davidových očích bylo něco, co tam nikdy předtím neviděla.

Litoval ji. Ano, byl tam i smutek, také vina, ale právě ten jeho soucit ji trhal na kusy.

Tohle je David, *její* David – který ji miloval tak moc, že na jejich svatbě plakal štěstím? David, který ji držel, když se jejich dcera

probojovávala na svět, a který tu byl vždycky pro ni, v dobrém i zlém. David, její nejlepší přítel a jediný člověk, který ji doopravdy znal.

Nikdy nechtěl, aby trpěla, natož aby jí sám ublížil. Když si to uvědomila, panika se proměnila v hrůzu. Nechtěl jí ublížit, ale přesto to udělal – což znamenalo, že je to vážné. Rozhodl se, že ji raději zraní, než aby s ní zůstal.

„Já to nechápu.“ Kdyby něco nebylo v pořádku, musela by to přece vědět, ne? Tvořili s Davidem tým už kdo ví jak dlouho. Bez něj by to tehdy před lety vůbec nezvládla. „Co se pokazilo, Davide?“

„Náš život se stal... nevím, jak to říct. Nudným.“ Na čele se mu perlil pot. „Předvídatelným. Chodím stále do stejné práce, potkávám stejné lidi a každý den přicházím domů...“

„Ke mně.“ Bylo až příliš snadné tu větu dokončit. „Takže vlastně říkáš, že to *já* jsem předvídatelná. To *já* jsem nudná.“ Ruce se jí trásly, když je sepjala v klíně.

„To není kvůli tobě, Grace. To je můj problém.“

To, že bral vinu na sebe, moc nepomáhalo. „Jak to může být tebou? Já jsem ta, kterou sis vzal, a jsi se mnou nešťastný – což znamená, že dělám něco špatně.“ Problém byl v tom, že se jí líbilo, jak je jejich život předvídatelný. „Vyrůstala jsem v nepředvídatelnosti, Davide. Věř mi, že se to přeceňuje.“

„Vím, v čem jsi vyrůstala.“

Jistěže to věděl.

Ach bože, jsem opravdu tak nudná?

Možná byla až trochu moc posedlá tím, aby byli pro Sophii dobrými rodiči, ale to bylo důležité i pro Davida.

Rozepnul si další knoflík u košile a kývl na číšníka, aby ještě přinesl vodu. „Proč je tu takové horko? Není mi dobře... Nemůžu si vzpomenout, co jsem říkal...“

Ani jí nebylo dobře. „Říkal jsi, že chceš rozvod.“

Nikdy nevěřila, že mezi nimi tohle slovo někdy padne, a už vůbec si nepřála, aby o tom mluvili teď a tady na veřejnosti. Nejméně dva lidé v této restauraci měli děti v její třídě – což bylo vzhledem k povaze jejich rozhovoru mírně řečeno nepříjemné.

Máma říkala, že se budete rozvádět, paní Porterová, je to pravda?
„Grace...“

David si lokl vody, všimla si, že se mu chvěje ruka. Byl bledý a vypadal nemocně.

Byla si docela jistá, že kdyby se podívala do zrcadla, pomyslela by si to samé o sobě.

A co Sophie? Bude z toho zoufalá. Co když ji to rozruší natolik, že nebude chtít v létě odjet? Bylo to příšerné načasování.

Monica to pravděpodobně přičte tomu, že jedí moc červeného masa. *Příliš testosteronu.*

„Můžeme si s někým promluvit, pokud myslíš, že by to pomohlo. Cokoliv je třeba napravit, napravíme to.“

„Spravit naše manželství není nic, co bys mohla připsat na svůj seznam úkolů, Grace.“

Cítla, jak se jí nahrnula červeň do tváří, protože právě to v duchu dělala. „Jsme manželé pětadvacet let. Neexistuje nic – vůbec nic –, co bychom nedokázali spravit.“

„Někoho mám.“

Ta slova ji zasáhla jako rána do žaludku.

„Ne!“ Hlas se jí zlomil. A přesně tak se i cítila. Zlomená. Rozbitá. Jako kdyby byla kouskem křehkého porcelánu, s nímž mrštil proti zdi. „Řekni mi, že to není pravda.“

Udělalo se jí špatně. Zrovna tady v útulné francouzské restauraci před obecenstvem asi padesáti lidí se pravděpodobně pozvrací.

Dovedla si představit, co na to řeknou děti ve škole.

Vy jste se poblila, paní učitelko?

Ano, Connore, ale s kachnou to nemělo nic společného.

David vypadal hůř, než se cítila ona. „Neplánoval jsem to, Grace.“

„A proto se snad mám cítit líp?“

Měla tisíce otázek.

Kdo je ta žena? Znáš ji? Jak dlouho už to trvá?

Nakonec mu položila jen jedinou. „Miluješ ji?“

David si prsty promnul čelo. „Já nevím, asi... myslím, že ano.“

Jako by jí tělem projel jedovatý šíp. Nešlo tedy jen o sex, byly tu i city. Silné city.

To byla nejzazší zrada.

Postavila se, i když se zdálo, že nohy s jejím rozhodnutím ne-
souhlasí. Byly jako z rosolu. Ale nechtěla, aby místní ctihodní
občané byli i nadále svědkem této jejich konverzace – ne kvůli
němu, ale kvůli sobě a Sophii. Kolik už toho lidé slyšeli? Budou
ji zastavovat v obchodě?

Slyšela jsem, že tě už David nemiluje. To musí být těžké.

„Jdeme odsud.“

„Počkej, Grace!“ David zašátral v kapse a hodil na stůl několik
bankovek, aniž by je počítal.

Grace už byla na půl cesty ke dveřím, krabici s pařížskými plány
pod paží. Netušila, proč jí připadalo tak důležité je vzít s sebou.
Asi nechtěla své ztracené sny nechat jen tak někde povalovat. To
šťastné léto, které celé měsíce plánovala, se neuskuteční. Místo
toho budou trávit čas dělením majetku a konzultacemi s právní-
ky.

Najednou jí všechno, co se právě stalo, došlo v plném rozsahu.

David byl láskou jejího života. Pevnou základnou, na níž vystavěla svůj nádherně bezpečný, předvídatelný život. Bez něho se celá ta věc sesype.

Měla pocit, jako kdyby její mysl opustila tělo, které se dál nezávisle pohybovalo touto restaurací. Usmívalo se, odcházelo – *díky, ano, jídlo bylo skvělé* –, jako kdyby se jí právě celý život nerozpadl na kusy.

David si znovu přitiskl ruku k hrudi a kývnutím poděkoval číšníkovi, když mu přinesl kabát.

„Grace, není mi nějak dobře...“

Vážně?

„Ani já se kupodivu necítím zrovna skvěle.“

Očekával snad, že ho budu litovat?

„Je mi divně, jako kdybych... nemůžu...“

David se zapotácel a pak se zhroutil, vzal s sebou věšák i servírovací stolek a se zlověstným zaduněním dopadl na zem.

Grace se nedokázala ani pohnout.

Tak tohle s vámi udělá šok? Člověk se promění v kamennou sochu?

V restauraci vše utichlo.

Matně vnímala, že se několik hostů postavilo, aby lépe viděli, co se děje. Číšníci se k ní otáčeli a zděšeně na ni hleděli v očekávání, co udělá.

David ležel na podlaze, s čelem oroseným potem a vypoulenýma očima.

Chňapal po límci své košile a tiskl si ruku k hrudi.

Jeho oči se setkaly s jejíma a ona v nich uviděla hrůzu.

Pomoz mi... prosím...

„Zavolejte sanitku.“ Ohromilo ji, jak normálně její hlas zní.

Byla vyškolená v poskytování první pomoci, ale její tělo i mysl teď ochromovalo vědomí, že ji její – už dlouhých pětadvacet roků – manžel už nemiluje.

Byl jí nevěrný. Miloval se s jinou ženou. Pravděpodobně mnoho-krát. Kde? V jejich posteli, nebo někde jinde? Jak dlouho to trvá?

Davidovi vyšlo z úst zachroptění a Grace se směsí zděšení a zvědavosti zkoumala svou reakci. Opravdu uvažuje o tom, že se jej nepokusí oživit?

Jmenuji se Grace Porterová a zavraždila jsem svého manžela.

Ne, vražda by to nebyla. Vražda je promyšlený čin, ona by jen... využila příležitosti.

Kdyby umřel, ani by nevěděla, komu tu zprávu sdělit. Musela by se na pohřbu rozhlížet po ženě, která bude plakat stejně usedavě jako ona. Grace připadalo, že na něj hledí celou věčnost, mlhavě registrovala dusání a paniku kolem sebe, ale ve skutečnosti neuběhlo víc než pár vteřin.

Tohle byl muž, kterého milovala. Mají spolu dítě. Předpokládala, že spolu i zestárnou.

Když mu život připadal nudný, proč něco neřekl?

Nespravedlnost toho všeho v ní málem zardousila její smysl pro povinnost. Nedal jí ani šanci to nějak spravit. Rozhodl za oba. Jak to jen mohl udělat?

V dálce se ozvaly sirény, David zalapal po dechu a zavřel oči.

Grace se probrala ze své nečinnosti.

Nemůže nechat jiného člověka zemřít, i když má zrovna pocit, jako kdyby jí dotýčný právě probodl srdce.

Poklekla k němu, nahmatala puls, zkontrolovala dech a pak mu dala ruce na hrud' a začala ji pravidelně stlačovat.

Jedna, dva, tři – jdi k čertu, Davide, jdi k čertu, Davide...

Při stlačování počítala a pak mu stiskla nos a dýchala mu do úst a snažila se nemyslet na to, že ty rty líbaly jinou ženu.

Hned jak přijde domů, vymění povlečení.

Houkání sirény zesílilo. Doufala, že si pospíší. Nechtěla, aby zemřel. Tím by se ze všeho vyvlékl, a to Grace nechtěla.

Potřebovala odpovědi.

Audrey

O tisíce mil dál, v Londýně, se Audrey právě učila na zkoušku z chemie, když se dveře jejího pokoje prudce rozletěly.

„Které šaty? Zelené, nebo růžové?“ V matčině hlase zněla zoufalá panika. „Ty zelené mají větší výstřih.“ Audrey se ani neotočila od obrazovky. *Proč matka nikdy nezaklepe?*

„Učím se.“ A zápasila s každým slovem. Ten, kdo sestavoval její mozek, odvedl mizernou práci.

Některé dny svůj život nenáviděla, a tohle byl jeden z nich.

„Dnes je svatého Valentýna. Měla bys někde randit. Ve tvém věku už jsem pařila na večírcích.“

Audrey moc dobře věděla, jak matka umí řídit na večírcích. „Zkoušky mi začínají v květnu.“

„Chceš říct v červenci.“

„Budu hotová do půlky června.“ Proč ji trápí, že to její matka neví? Už by na to měla být zvyklá. „Ty zkoušky jsou moc důležité.“

Byla z toho vynervovaná. Při testech se jí obvykle nedařilo. Moc nepomáhalo, když učitelé říkali, že výsledky rozhodnou o celé jejich budoucnosti.

Pokud by to byla pravda, tak svůj život už prohrála.

Všichni ostatní ve třídě měli rodiče, kteří na ně naléhali.

Uč se!

Měl bys večer zůstat doma, když jdeš zítra do školy.

Ne, nepotřebuješ si jít koupit kolu a pizzu.

Audrey toužila po někom, kdo by ji zahrnul takovou péčí a pozorností. *Jakoukoliv* péčí a pozorností. Toužila, aby ji matka hladila

po vlasech, aby jí přinesla šálek čaje a řekla jí pár povzbudivých slov. Ale matka nic z toho nedělala a ona už se vzdala naděje, že to někdy bude jiné.

Bylo jí šest, když si uvědomila, že její matka není jako ostatní matky.

Zatímco rodiče jejích spolužáků postávali u vchodu do školy, Audrey tam stála sama a čekala na matku, která se často ani neukázala.

Nechtěla se lišit, a tak začala chodit domů sama. Škola sice měla přísná pravidla a propouštěla děti jen se známým dospělým, ale Audrey našla způsob, jak to obejít. Usmála se a zamávala směrem ke skupince matek, aby vzbudila dojem, že ta její je mezi nimi. Proklouzla davem, a jakmile byla z dohledu, zamířila domů. Nebylo to daleko a cestu se snadno naučila. Zahni u červené poštovní schránky. A pak znovu u velkého stromu.

Den po dni vcházela Audrey do prázdného domu, otvírala školní tašku a zápasila s domácím úkolem. Při vytahování učebnic se jí pokaždé dělalo špatně od žaludku. Její písmo vypadalo, jako kdyby se po papíře motal opilý pavouk, a myšlenky si nikdy nedokázala srovnat tak dobře, aby to, co napíše, dávalo smysl. Učitelé z ní byli zoufalí. Ona sama si zoufala. Usilovně se snažila, k ničemu to nevedlo, přestala se snažit. Nemělo to smysl.

Když se pokoušela mámě vysvětlit, že je pro ni čtení těžké, ta jí řekla, ať se tedy raději dívá na televizi.

Konečně po letech, kdy odevzdávala úkoly pozdě a se spoustou chyb, přišla do školy nová učitelka, která trvala na tom, aby šla Audrey na vyšetření.

Vyšetření ukázalo, že má těžkou dyslexii. Svým způsobem pro ni diagnóza znamenala úlevu. Znamenalo to, že není prostě jen

hloupá. Na druhou stranu si hloupá připadala pořád, a teď už měla i nálepku.

Dávali jí víc času při zkouškách, ale i tak to byl boj. Potřebovala pomoc, ale když máma přišla z práce domů, většinou padla na gauč a usnula.

Celé roky Audrey věřila, že její máma je prostě jen víc unavená než jiné matky. Až když byla starší a všímavější, zjistila, že jiní rodiče každý večer nevypijí jednu či dvě láhve vína. Někdy matka chodila domů pozdě, to znamenalo, že se šla někam napít rovnou z práce. Audrey nechápala, jak si matka dokázala udržet práci sekretářky, ale byla za to vděčná.

Jednou si to vyhledala na internetu a našla dokonalý popis své matky – funkční alkoholik.

Audrey to nikomu neřekla. Příliš se za to styděla.

Nejšťastnější byla, když ji nějaká kamarádka pozvala na čaj nebo aby u ní přespala. Audrey pak pozorovala jiné matky a občas i otce, jak připravují jídlo a dělají s dětmi domácí úkoly, a přemítala, jak to, že její matka neví, že by měla takové věci dělat. Pokusila se nemyslet na prázdnou ledničku ani na prázdné flašky u zadních dveří. Ještě víc rozpaků jí působili muži, s nimiž se matka vracela ze svých večerních tahů. Naštěstí to od chvíle, kdy potkala Rona, přestalo. Audrey do Rona vkládala velké naděje.

„Zkoušky budeš mít hotové už v červnu?“ Matka se naklonila nad kraj stolu a zmačkala štos papírů. „To jsem nevěděla. Měla jsi mi to říct.“

Měla sis to zjistit. Audrey zpod ní vyškubla papíry a odsunula je do bezpečí. „Nenapadlo mě, že by tě to zajímalo.“

„Co tím chceš říct? Jistěže mě to zajímá. Jsem tvoje matka.“

Audrey si dala velký pozor, aby to nekomentovala. „Ano, jistě...“